

Prettig ouder worden in het Land van Cuijk

Een geïntegreerd welzijn ouderenbeleid

2 0 2 5 - 2 0 2 8

Inhoud

1. Inleiding tot de beleidsnotitie

- 1.1. Overkoepelend orgaan: stichting Welzijn Ouderen Land van Cuijk
- 1.2. Huidige en toekomstige problematiek
- 1.3. Vrijwilligers, mantelzorgers en professionals

2. Voorwaarden voor succesvol beleid

- 2.1. Een geïntegreerd gemeentelijk beleid & overlegstructuur
- 2.2. Bouwstenen voor het beleid
- 2.3. Samenwerking in uitvoering; agenderen van aanbevelingen

3. Uitvoeringsagenda 2025-2028

- 3.1. Eenduidig beleid
- 3.2. Voortzetting van huidige uitvoeringsagenda
- 3.3. Recentelijk opgestarte activiteiten: Huiskamers en valpreventie
- 3.4. Geprioriteerde actielijnen en aanbevelingen uit de werkconferentie

4. Monitoren van voortgang en sturing

- 4.1. Doelen
- 4.2. Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's)

5. Meerjarig kostenoverzicht

6. Samenvatting

Appendices

Appendix 1: Huidig aanbod van activiteiten, diensten, cursussen

Appendix 2: Door Welzijn Ouderen Land van Cuijk te agenderen/volgen onderwerpen

Appendix 3: Aanbevelingen met hoge prioriteit niet direct onder 'welzijn' vallend

Prettig ouder worden in het Land van Cuijk

Een geïntegreerd welzijn ouderenbeleid

1. Inleiding tot de beleidsnotitie

Op verzoek van de gemeente Land van Cuijk, stelt Welzijn Ouderen Land van Cuijk een beleidsnotitie op die zich richt op het **welzijn van ouderen** in de gemeente Land van Cuijk voor de periode 2025 t/m 2028. Deze beleidsnotitie dient een significant onderdeel te vormen van het gemeentelijk ouderenbeleid.

1.1. Overkoepelend orgaan: stichting Welzijn Ouderen Land van Cuijk

Met de herindeling per 1 januari 2022 was ook de start van de nieuwe gemeente Land van Cuijk een feit. Deze bijzondere mijlpaal bracht niet alleen vijf gemeenten samen, maar ook de vijf regionale welzijn organisaties voor ouderen die in deze gemeenten werkzaam waren. Dit heeft op 20 april 2022 geresulteerd in de formele oprichting van de Stichting Welzijn Ouderen Land van Cuijk. Dit overkoepelende orgaan wordt gedragen door de regionale Welzijn Ouderen stichtingen van Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill, en Sint Anthonis. De nieuwe stichting Welzijn Ouderen Land van Cuijk is namens de vijf welzijn ouderen stichtingen de gesprekspartner van de gemeente Land van Cuijk.

De missie van Welzijn Ouderen Land van Cuijk is:

Het stimuleren van het welzijn en de zelfredzaamheid van alle ouderen (55+) binnen de gemeente Land van Cuijk door het leveren van een aanbod aan ondersteunende diensten, bewegings- en ontmoetingsactiviteiten en (voorlichtings-) bijeenkomsten met daarbij speciale aandacht voor kwetsbare ouderen en hun mantelzorgers.

Welzijn Ouderen Land van Cuijk heeft volgende doelen:

- Het bevorderen van diensten en activiteiten ten behoeve van het welzijn van alle ouderen in de gemeente Land van Cuijk, waarbij in de gehele gemeente een eenduidig beleid wordt gehanteerd.
- Het bieden van financiële, juridische en administratieve ondersteuning aan de diensten en activiteiten van de welzijn ouderen stichtingen in het Land van Cuijk.
- Het fungeren als orgaan voor overleg, coördinatie en samenwerking met het gemeentebestuur en de instellingen en organisaties in de gemeente en de regio die het welzijn van ouderen tot doel hebben.

1.2. Huidige en toekomstige problematiek

Welzijn Ouderen Land van Cuijk zet zich in voor alle ouderen vanaf 55 jaar. Het aantal 55+'ers als aandeel van de totale bevolking binnen het Land van Cuijk zal groeien van 40,6% in 2023 naar bijna 44% in 2035. Voor de provincie Noord-Brabant zal in 2040 26,5% van de bevolking

65 jaar of ouder zijn (in 2021 was dit 20,6%).¹ Daarnaast stijgt de levensverwachting van 81,5 jaar in 2015 naar verwachting tot bijna 86 jaar in 2040.²

Ouderen blijven langer thuis wonen, soms uit keuze, soms noodgedwongen omdat er geen passende huisvesting beschikbaar is. Dit maakt het noodzakelijk dat het houden van de eigen regie centraal staat. Er is een accentverschuiving van nadruk op beperkingen en gezondheidsproblemen naar het benadrukken van de veerkracht van ouderen en wat leven zin geeft. Hierin is het concept van 'positieve gezondheid' leidend.

1.3. Vrijwilligers, mantelzorgers en professionals

Dubbele vergrijzing is de toename van zowel de 65- als 80-plussers. Samen met de dip in het aantal jonge mensen zorgt dit voor drievoudige vergrijzing. Dit heeft een daling in beschikbaarheid van zowel zorgprofessionals, mantelzorgers als vrijwilligers tot gevolg, terwijl de vraag sterk groeit. In het uitvoeren van ouderen welzijnsbeleid zijn vrijwilligers cruciaal. Op dit moment is er een tekort aan vrijwilligers, en ook wordt de gemiddelde leeftijd van vrijwilligers hoger. Dat betekent dat er in de nabije toekomst een groter tekort aan vrijwilligers kan ontstaan. Om dit te voorkomen, moet het aantrekkelijk zijn, of gemaakt worden, om vrijwilligerswerk te doen. Op het lokale niveau van de 33 kernen is het dan ook nodig om, daar waar relevant, te zoeken naar verbinding en samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties onderling, en met lokaal werkende professionele organisaties. Dit bevordert ook de ondersteuning van vrijwilligers. Door het verdwijnen van de zorgcentra, en het krimpen van het aantal inzetbare professionals, krijgt thuiszorg een steeds belangrijkere rol, en is de inzet van mantelzorgers essentieel. Echter, het aantal mantelzorgers per zelfstandig wonende 75-plusser neemt de komende jaren af: van bijna 5 gevers van mantelzorg per zelfstandig wonende 75-plusser in 2018 naar 3 in 2040.³ Het kan gebeuren dat er een overlap in taken is bij professionals, vrijwilligers en mantelzorgers. Gezien de trend dat ouderen langer zelfstandig thuis wonen, wordt de samenwerking van deze drie groepen steeds belangrijker.

Hoewel het bovenstaande slechts een deel is van de problematiek rondom ouder worden, is het helder dat het welzijn van ouderen onder druk staat. Ook is het duidelijk dat ouder worden en de daarmee gepaard gaande problematiek alleen aangepakt kan worden als dit onderdeel is van een geïntegreerde aanpak, die gebaseerd is op een gemeentelijk beleid.

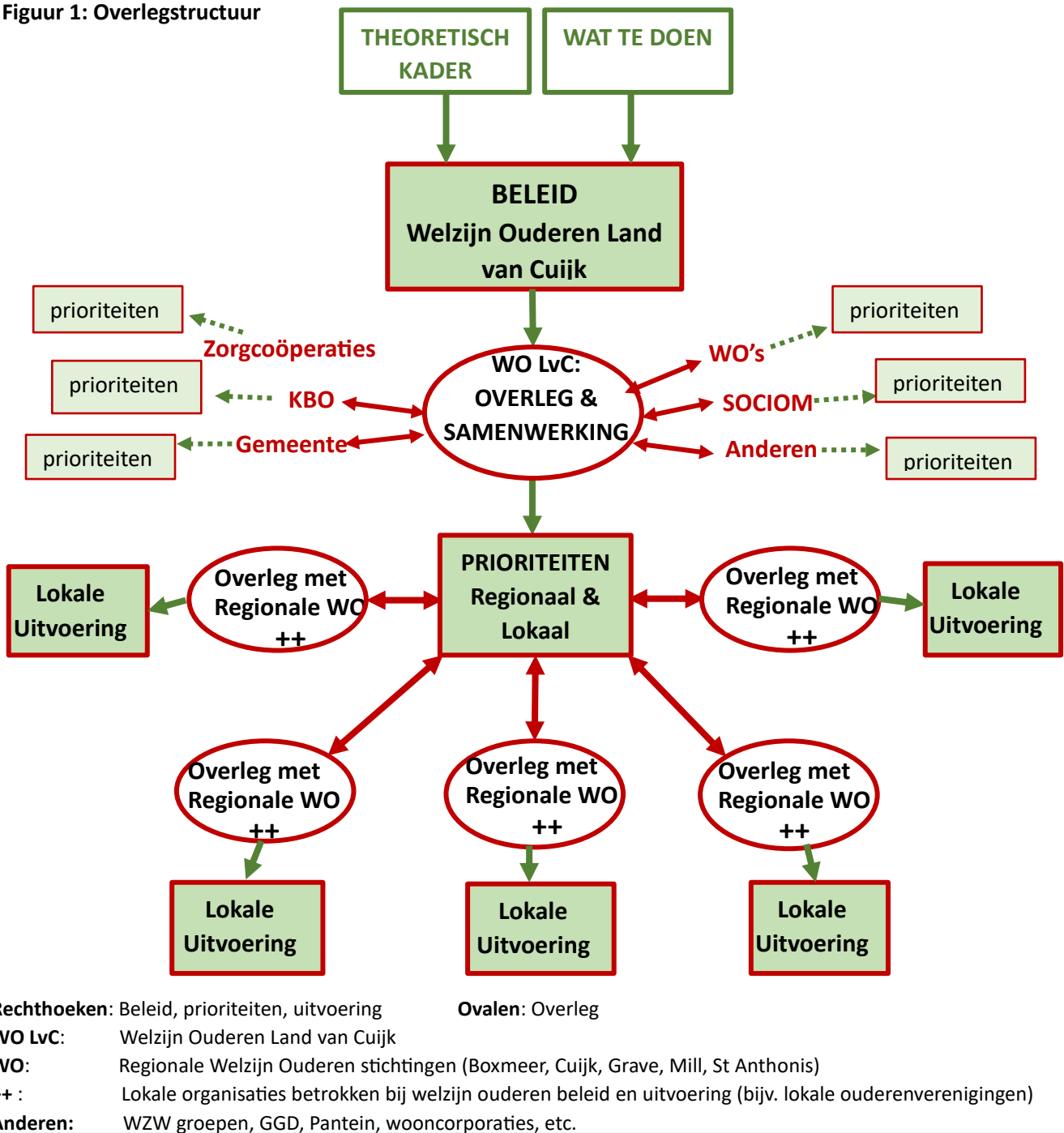
Uiteraard is niet alle problematiek rondom ouder worden benoemd. Nieuwe problematiek zal zich ongetwijfeld voordoen. Het welzijnsbeleid voor ouderen moet zich er dus ook op richten dat zowel de inhoud als de uitvoering bijgesteld kunnen worden wanneer nodig.

¹ Provincie Noord-Brabant (2020); Databestand Bevolking – gemeenten – prognose 2020.

² Zie Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu: Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018: <https://www.vtv2018.nl/Levensverwachting>

³ Zie 'Toekomstverkenning mantelzorg aan ouderen in 2040'.

Figuur 1: Overlegstructuur

2. Voorwaarden voor succesvol beleid

2.1. Een geïntegreerd gemeentelijk beleid & overlegstructuur

Zoals hierboven gesteld, om het ouderen welzijnsbeleid succesvol en efficiënt te kunnen uitvoeren, is het nodig dat er een geïntegreerd beleid geformuleerd wordt. Het is daarbij van belang dat dit gedragen wordt door zowel vrijwilligersorganisaties, professionele organisaties als de gemeente Land van Cuijk. Het is ook van belang dat, waar mogelijk en wenselijk, dit aansluit bij bestaande structuren, en bij andere gemeentelijke beleidsterreinen, zoals huisvesting, zorg, en leefomgeving. Samenwerking en cohesie is een sleutel tot succes en het is essentieel dat alle betrokken partijen zich committeren aan de beleidsdoelen. Het spreekt

daarom vanzelf dat een grondige afstemming noodzakelijk is om bestaande en nieuwe initiatieven zoveel mogelijk in te passen in een goed werkende overlegstructuur. De hierboven geschetste overlegstructuur is, derhalve, een onlosmakelijk onderdeel van een breed gedragen beleid. Het schept de mogelijkheid om, indien nodig, het beleid bij te stellen, en is een voorwaarde voor het behalen van de beleidsdoelen.

2.2. Bouwstenen voor het beleid

In de opmaat naar deze beleidsnotitie werd op 29 september 2022 door Welzijn Ouderen Land van Cuijk een werkconferentie georganiseerd om input te verkrijgen voor een breed gedragen beleid. 80 deelnemers uit veertig vrijwillige en professionele organisaties uit de sectoren welzijn, wonen en zorg namen deel. De centrale vraag van de werkconferentie was: 'Prettig ouder worden – hoe doen we dat in het Land van Cuijk?'.

De werkconferentie had tot doel:

- te inventariseren wat er speelt met betrekking tot het leven van ouderen, en zo
- bouwstenen te leveren voor een gemeente breed ouderenbeleid op basis van draagvlak;
- input te geven aan het versterken van de cohesie tussen formele en informele organisaties die betrokken zijn bij het ouderenbeleid en de uitvoering daarvan in het Land van Cuijk.

De onder 3.4 opgestelde uitvoeringsagenda is gebaseerd op de opbrengst van de werkconferentie en de aanbevelingen van de werkgroepen die de opbrengst verder uitgewerkt en verdiept hebben

2.3. Samenwerking in uitvoering; agenderen van aanbevelingen

De specifieke opdracht voor Welzijn Ouderen Land van Cuijk is om zich in het te bepalen beleid te richten op het **bevorderen van welzijn van ouderen**. In dit verband moet worden opgemerkt dat een aantal aanbevelingen die door de werkgroepen genoemd worden als belangrijk niet 'sec' onder een 'ouderen welzijnsbeleid' vallen, maar dikwijls ook onder aanverwant beleid, en derhalve ook binnen het domein van andere organisaties. Daarnaast vereisen de meeste aanbevelingen een geïntegreerde aanpak. Waar de voorgestelde acties geheel of gedeeltelijk buiten het domein 'welzijn' vallen, zijn die opgenomen in de appendix van deze beleidsnotitie. De verwachting is dat op deze door de werkgroepen aangedragen aanbevelingen geacteerd zal worden door relevante organisaties. Welzijn Ouderen Land van Cuijk behoudt zich het recht voor deze onderwerpen te agenderen. Ook in dit verband is de overlegstructuur zoals hierboven geschetst essentieel.

3. Uitvoeringsagenda 2025-2028

3.1. Eenduidig beleid

Met de opzet van Welzijn Ouderen Land van Cuijk als overkoepelende organisatie boven de vijf regionale welzijn ouderen organisaties, is er bewust gekozen voor instandhouding van de autonome regionale welzijn ouderen stichtingen die in samenwerking met de lokale ouderenverenigingen de activiteiten, diensten, cursussen en voorlichtingsbijeenkomsten uitvoeren in de 33 kernen van de gemeente Land van Cuijk.

Binnen deze context streeft Welzijn Ouderen Land van Cuijk naar een eenduidig beleid. Historisch gezien zijn er aanzienlijke verschillen tussen de welzijn ouderen stichtingen van de vijf voormalige gemeenten. Een eenduidig beleid richt zich op een gelijkwaardige behandeling van alle burgers in de doelgroep, harmonisatie van de bijdragen van deelnemers aan activiteiten en van vergoedingen van vrijwilligers, en één vrijwilligers- en docentenbeleid. Daarnaast blijven de lokale organisaties de ruimte behouden om de uitvoering van activiteiten, diensten, cursussen en voorlichtingsbijeenkomsten op hun manier te doen. Welzijn Ouderen Land van Cuijk blijft deze uitvoeringsagenda ook in de nabije toekomst financieel ondersteunen.

3.2. Voortzetting van de huidige uitvoeringsagenda

De uitvoeringsagenda van de regionale Welzijn Ouderen stichtingen (Boxmeer, Cuijk, Grave, Mill, St Anthonis) is omvangrijk en zal door hen worden voortgezet. Met als doel het stimuleren van vitaliteit, zelfredzaamheid, zingeving, sociaal en mentaal welbevinden, en verlichting van de mantelzorger, richt de huidige uitvoeringsagenda zich op activiteiten op het gebied van **bewegen, cultuur/creativiteit**, en **ontmoeten**. Daarnaast worden er **diensten** en **cursussen** aangeboden, en wordt er **voorlichting** gegeven over zaken die met ouder worden te maken hebben.

Welzijn Ouderen Land van Cuijk streeft ernaar om de huidige uitvoeringsagenda uit te breiden afhankelijk van vraag en mogelijkheid (financiën, beschikbaarheid van docent en/of accommodatie). *Appendix 1* geeft een zo compleet mogelijk overzicht van de huidige, voort te zetten uitvoeringsagenda.

3.3. Recentelijk opgestarte activiteiten: Huiskamers en valpreventie

In het kader van positieve gezondheid wordt groot belang gehecht aan het hebben van sociale netwerken en mogelijkheden tot ontmoeten. Dit levert een positieve bijdrage aan de vermindering van eenzaamheid. In een aanzienlijk aantal kernen is er een ouderensoos waar men binnen kan lopen. Ook zijn er in veel kernen huiskamers gestart die een of meerdere dagdelen open zijn waar ouderen en jongeren elkaar kunnen ontmoeten. De organisatie van deze activiteiten verschilt per kern en wordt gedragen door vrijwilligers. De samenwerking van de regionale Welzijn Ouderen stichtingen met lokale ouderenorganisaties is cruciaal hierin. Deze initiatieven zijn onontbeerlijk voor het welzijn van ouderen en zullen moeten worden uitgebreid.

Er is gezondheidswinst te behalen door in te zetten op bewustwording rondom preventie. Naast de nadruk op veel elementen van positieve gezondheid in de huidige uitvoeringsagenda, zijn er recentelijk door regionale Welzijn Ouderen stichtingen initiatieven ontwikkeld die zich specifiek richten op valpreventie. Valongevallen bij ouderen vormen een ernstig en toenemend probleem met als gevolgen persoonlijk leed en zeer hoge maatschappelijke (zorg) kosten. Bij gelijkblijvend beleid is te verwachten dat in 2030 de SEH-opnamen van ouderen met een val met 50% toe zullen nemen en de directe medische kosten zullen verdubbelen. Om dit te reduceren is er in 2023 in een aantal kernen een pilot cursus 'valpreventie' gestart. Welzijn Ouderen Land van Cuijk beoogt valpreventiecursussen gemeentebreed uit te rollen. Ook in de werkgroepen wordt dit als een prioriteit gezien.

3.4 Geprioriteerde actielijnen en aanbevelingen uit de werkconferentie

De zeven actielijnen zoals geïdentificeerd tijdens de werkconferentie komen terug in de uitvoeringsagenda:

- Wonen
- Leefomgeving (wijk, kern, wooncomplex)
- Gezondheid (fysiek en mentaal)
- Mobiliteit
- Verbondenheid/Gemeenschapszin
- Financiën, administratie en digitalisering
- Hulp en zorg (formeel en informeel)

Op grond van de 7 actielijnen hebben de werkgroepen aanbevelingen tot actie gedaan. Hierbij wordt het verstrekken en toegankelijk maken van informatie aan ouderen gezien als een zeer belangrijk aandachtspunt, en dit komt herhaaldelijk terug in de aanbevelingen. Informatie kan in dit verband gezien worden als een 8ste actielijn.

Hieronder staat een overzicht van de acties waaraan een hoge prioriteit toegekend is, en die waaraan een iets minder hoge prioriteit toegekend is. De acties met een hoge prioriteit zijn urgent en vergen aandacht in 2025. Een aantal van deze zijn lopende projecten die continue aandacht vergen of uitgebreid moeten worden. De acties met prioriteit zijn lopende projecten die niet mogen wegzakken, of projecten die in 2026 of later geïnitieerd kunnen worden.

Daarnaast hebben de werkgroepen aanbevelingen gedaan die, hoewel niet onbelangrijk, niet geprioriteerd zijn voor de beleidsnotitie 2025 t/m 2028. Zij zijn geplaatst in *Appendix 2* met dien verstande dat ze op een later tijdstip geagendeerd of geïnitieerd kunnen worden. Mocht blijken dat deze aanbevelingen alsnog urgent zijn, dan kunnen ze op een later tijdstip geprioriteerd worden.

Appendix 3 bevat aanbevelingen van de werkgroepen met hoge prioriteit. Echter, ondanks het feit dat deze raken aan het domein 'welzijn' ressorteren zij daar niet direct onder, en zijn de geïdentificeerde kartrekkers andere organisaties. Niettemin, vanwege de eerdergenoemde raakvlakken behoudt Welzijn Ouderen Land van Cuijk zich het recht voor deze onderwerpen te signaleren/agenderen en te volgen.

Hoge prioriteit	
<u>Actielijnen:</u> Wonen, Hulp & Zorg, Verbondenheid, Informatie <u>Kartrekkers:</u> WO LvC, KBO, Sociom	1. Wonen: Voorzorgcirkels <i>Dit is een lopend project. Daarnaast moet er meer informatie toegankelijk worden gemaakt voor ouderen opdat het project versneld en uitgebreid kan worden in de gemeente Land van Cuijk.</i> Actie: WO LvC, KBO, Sociom verstrekken informatie en faciliteren de voortzetting en uitbreiding van de voorzorgcirkels (LvC breed) samen met zorgcoöperaties, buurtverenigingen, Mooiland, woningcorporaties en Dorpsraden, Verbinders, Buurtondersteuners <i>* Gemeente: aanvullende financiering waar nodig</i>
<u>Actielijnen:</u> Wonen, Informatie	2. Wonen: Informatie over keuzes <i>Er lijkt onder ouderen een grote vraag naar correcte informatie te zijn, die nodig is om juiste woon-keuzes te maken.</i>

<u>Kartrekkers:</u> Gemeente, WO LvC, KBO	• Actie: Gemeente verspreidt correcte informatie over (pre)mantelzorg woningen, huistests, energyscans, domotica aan inwoners bijv. in huis-aan-huis bladen, seniorenpagina's, gemeentepagina, SamenStAnthonis, met verwijzing naar verdere infokanalen. • Agendering en volgen: WO LvC & KBO hebben signaleringsfunctie en hebben structureel contact met Gemeente (Sociaal Domein/Wonen) inzake problematiek van wonen • Actie: KBO verschaft samen met Welzijn Ouderen voldoende en regelmatige bijscholing aan vrijwillige ouderenadviseurs • Actie: KBO en Welzijn Ouderen land van Cuijk zetten samen met woningcorporaties opgeleide woonadviseurs of wooncoaches in. <i>* Gemeente: aanvullende financiering om informatie verstrekking mogelijk te maken</i>
<u>Actielijnen:</u> Alle actielijnen <u>Kartrekkers:</u> Sociom, WO LvC	3. Ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers <i>De gemeente Land van Cuijk stelt een beleidsnotitie op t.a.v. vrijwilligers en mantelzorgers.</i> Actie: Toetsen van gemeentelijke beleidsnotitie aan de onderliggende aandachtspunten: • Vinden en binden van vrijwilligers • Lokale binding en organisatie • Thema bijeenkomsten voor vrijwilligers • Samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties en professionele organisaties • Administratieve assistentie • Spreekuur en infopunt voor vrijwilligers • Opleiden van ouderenadviseurs en sleutelfiguren voor migranten ouderen • Klik en Tik cursussen voor vrijwillige ondersteuners • Belastbaarheid van mantelzorgers • Scholing van mantelzorgers <i>* Gemeente: faciliteren van ondersteuning.</i>
<u>Actielijnen:</u> Mobiliteit, Informatie <u>Kartrekkers:</u> WO LvC / Werkgroep Mobiliteit	4. Mobiliteit: Vervoersmogelijkheden in het Land van Cuijk: Aanpak tot inventarisatie en informatievoorziening <i>Er lijkt onder ouderen en professionelen een grote vraag naar correcte informatie te zijn betreffende vervoersmogelijkheden.</i> Actie: WO LvC legt opdracht neer bij de Werkgroep Mobiliteit voor: • Opstellen van plan van aanpak m.b.t. inventarisatie van vervoersinitiatieven en aanbod in eigen regio, te presenteren op uniforme wijze. • Opstellen van communicatieplan gevolgd door taakverdeling, leidend tot laagdrempelige, toegankelijke informatie.
<u>Actielijnen:</u> Leefomgeving,	5. Inloop en ontmoetingsactiviteiten <i>Hoewel dit een lopend project is, moet er meer informatie gegeven</i>

Verbondenheid, Informatie <u>Kartrekkers:</u> WO LvC, KBO, zorgcoöperaties	<i>worden aan ouderen over lokale activiteiten. De activiteiten moeten verder uitgebreid worden.</i> Actie: • Creëren en in stand houden van inloop en ontmoetingspunten, zoals dorpshuizen en huiskamers voor de mogelijkheid tot actief meedoen en ontmoeten • Laagdrempelige ontmoeting middels diverse activiteiten en samenwerkingen tussen diverse verenigingen (hiervoor dienen vanuit Welzijn Ouderen financiële middelen beschikbaar te zijn) <i>* Samen met buurtverenigingen, Mooiland en Dorpsraden, andere verenigingen</i> <i>* Gemeente: faciliteert en verschaft aanvullende financiering van dorpshuizen e.d. waar nodig (investering)</i>
<u>Actielijnen:</u> Gezondheid, Verbondenheid <u>Kartrekkers:</u> WO LvC, KBO, Sportverenigingen	6. Beweegactiviteiten <i>Er worden al veel beweegactiviteiten aangeboden, maar in het kader van positieve gezondheid is het wenselijk dat dit aanbod uitgebreid wordt.</i> Actie: Uitbreiden van het aanbod aan beweegactiviteiten voor ouderen via o.a. sportverenigingen die daarbij financieel ondersteund kunnen worden.
<u>Actielijnen:</u> Wonen, Verbondenheid, Hulp & Zorg, Administratie, Informatie <u>Kartrekkers:</u> WO LvC, KBO	7. Wonen: Vrijwilligershulp: klussen en diensten <i>Hoewel dit een lopend project is, moet er meer informatie toegankelijk worden gemaakt voor ouderen opdat er meer gebruik gemaakt kan worden van de vrijwilligershulp.</i> Actie: SWO, KBO verstrekken informatie over vrijwilligersprojecten om klussen en diensten uit te voeren, met name voor ouderen die langer in eigen huis wonen

Prioriteit	
<u>Actielijnen:</u> Wonen, Hulp en Zorg, Informatie <u>Kartrekkers:</u> WO LvC, KBO	8. Wonen: Informatie over domotica en andere hulpmiddelen Actie: Informatie verstrekking over domotica en andere mogelijkheden (Brabant Zorg en Brabant Wonen) voor het langer thuis blijven wonen
<u>Actielijn:</u> Gezondheid, Mobiliteit <u>Kartrekkers:</u> WO LvC, KBO	9. Verkeersveiligheid <i>Dit zijn lopende projecten. Deze moeten in stand gehouden worden en waar nodig uitgebreid worden.</i> Actie: In stand houden en uitbreiden van training voor scootmobiel, e-bike, autoveiligheid. <i>*Overheid: verstrekt subsidie</i> <i>* In samenwerking met anderen (o.a. VVN)</i>

Actielijn: Gezondheid Kartrekkers: Gemeente, WO LvC, KBO, Sociom	10. Valpreventie <i>Hoewel deze projecten beginnen te lopen, moeten deze in stand gehouden worden en waar nodig uitgebreid worden.</i> Actie: • Ketenaanpak Valpreventie: Toeleidingsbijeenkomsten (informatie) organiseren over valrisico (LvC dekkend). • Aanbieden van valpreventiecursussen (LvC dekkend). <i>*Gemeente faciliteert: gelden via SPUK-regeling</i> <i>*Samen met fysio- en ergotherapeuten, huisartsen, thuiszorg, zorginstellingen, GGD</i>
--	---

4. Monitoren van voortgang en sturing

4.1. Doelen

Op grond van de actielijnen en acties, kan er een aantal doelen gedistilleerd worden (zie figuur 2) erop gericht dat de ouderen wonend in het Land van Cuijk zo veel mogelijk de eigen regie behouden en zelfredzaam blijven, wat betreft wonen, hulp, mobiliteit, ontmoeten, gezondheid, en toegang hebben tot ondersteunende informatie. Daarnaast is een belangrijk doel het hebben van vrijwilligers en mantelzorgers waarvoor voldoende ondersteuning beschikbaar is. Immers, op velerlei manieren dragen zij bij aan het behoud van de eigen regie van ouderen.

Figuur 2. Schematisch weergegeven doelen

4.2. Kritische prestatie indicatoren (KPI's)

De focus van deze beleidsnotitie is de uitvoeringsagenda met geprioriteerde acties die gericht zijn op het behalen van de gestelde doelen. De uitvoering van het beleid is gestoeld op samenwerking van organisaties. Om de effectiviteit van de acties te meten is informatie nodig over de voortgang en de resultaten van de acties opdat duidelijk wordt of het nodig is om de acties in de uitvoeringsagenda bij te stellen of de inzet bij te sturen. Daartoe worden er samen met betrokken organisaties kritische prestatie indicatoren (KPI's) opgesteld voor iedere actie. Het is essentieel dat het opstellen van KPI's, als wel de monitoring en sturing plaatsvindt door middel van periodiek overleg tussen samenwerkende partners (zie de eerder geschetste overlegstructuur). Rapportage over de bevindingen wordt periodiek gedaan aan betrokken organisaties (in overleg). De eerste rapportage vindt plaats eind 2025. Het doel van de rapportage is de voortgang evalueren ten behoeve van Welzijn Ouderen Land van Cuijk, de regionale Welzijn Ouderen stichtingen en de samenwerkingspartners.

5. Meerjarig kostenoverzicht

Het meerjarig kostenoverzicht over de periode van deze beleidsnotitie, 2025-2028, behorend bij deze beleidsnotitie zal in februari 2024 aan de gemeente ter hand gesteld worden. Dit kostenoverzicht zal onder andere gebaseerd zijn op de jaarrekeningen over 2023 van de 5 Welzijn Ouderen stichtingen en de koepelorganisatie Welzijn Ouderen Land van Cuijk plus de te verwachten kosten in verband met te initiëren plannen en projecten gedurende de periode 2025-2028.

6. Samenvatting

Deze notitie geeft het voorgenomen beleid aan van de koepel Welzijn Ouderen Land van Cuijk inclusief dat van de 5 regionale Welzijn Ouderen stichtingen over de periode 2025-2028. Het beleid richt zich op het volgende:

- Over de beleidsperiode worden de huidige doelen en activiteiten voortgezet, namelijk een organisatie optuigen die eenduidig is qua structuur en uitstraling en die een gelijkwaardige behandeling garandeert voor alle ouderen wonend in de gemeente Land van Cuijk.
- Verdere harmonisatie van de bijdragen van deelnemers aan activiteiten en van vergoedingen aan vrijwilligers, en het realiseren van één vrijwilligers- en docentenbeleid.
- Voortzetting en uitbreiding van huidige uitvoeringsagenda (activiteiten, cursussen en diensten, informatieverstrekking).
- Opstarten van de geprioriteerde activiteiten zoals geïdentificeerd gedurende de werkconferentie “Prettig ouder worden – Hoe doen we dat in het Land van Cuijk” van september 2022 en de daaruit voortvloeiende aanbevelingen van de werkgroepen.

APPENDIX 1: Kort overzicht van de huidige uitvoeringsagenda

Bewegen	kernen	groepen
Dansen (werelddansen, country, ritmisch)	15	25
Dansend in balans_(voor ouderen die moeite hebben met hun balans)	1	1
Zwemmen/aquafit	2	6
Yoga (stoel en mat)	16	33
Gymnastiek (BvO)	25	48
Buitengym (bootcamp)	1	1
Fitness	6	20
Tai-Chi	1	1

Ontmoeten	kernen	groepen
Wandelvoetbal	3	3
Wandelen/fietsen	13	13
Koersbal	12	12
Jeu de boules	19	22
Biljarten	13	14
Bingo/kienen. (meestal 1 x per 14 dagen)	10	10
Kaarten/bridge	13	17
Sjoelen	3	3
Soos/huiskamer. Dit zijn initiatieven die snel groeien in veel kernen.		
Uit op zondag/ Zondagmiddag muziek matinee. Dit zijn regelmatige evenementen in een aantal regio's		
Samen soepen/Eat en meet/Samen eten/Samensmullen. Dit zijn regelmatige evenementen in een groeiend aantal kernen.		
Filmcyclus. Dit is een regelmatig evenement. In combinatie met discussie en lunch.		

Creativiteit/cultuur	kernen	groepen
Koren/zingen	8	8
Toneel	1	1
Muzieksalon	1	1
Orkest	1	1
Handwerken	2	3

Cursussen		
Verkeersveiligheid (e-bike, scootmobiel, verkeersveiligheid)	4	4
Koken	1	1

Diensten (door vrijwilligers)	
Activerend huisbezoek / Welzijnsbezoeken	In alle regio's
Belastinghulp (samen met KBO)	In alle regio's
Hulpdienst/vervoer	In de meeste regio's
Maaltijdvoorziening	In alle regio's
Thuisadministratie (samen met KBO)	In alle regio's
Telefooncirkel	In de meeste regio's

Aanwezigheidshulp	In alle regio's
Ouderenadvies/ Client ondersteuning/ Telefoon dienst (vragen)/inloopuur	In alle regio's
Sociale alarmering	In Mill
Mantelzorgondersteuning	In de meeste regio's
Digitale assistentie (computer, tablet, telefoon)	In Boxmeer en Grave

Andere activiteiten
Lezingen en informatie verstrekking over aspecten van ouder-zijn en worden: gezondheid, armoede, eenzaamheid, voeding, alleenstaanden, alzheimer en dementie, etc. Samen met professionele organisaties.
Scholing en ondersteuning van vrijwilligers en mantelzorgers. Dikwijls samen met professionele organisaties.

APPENDIX 2: Door Welzijn Ouderen te agenderen & te volgen onderwerpen

Wonen	
<u>Kartrekker:</u> Gemeente	Woonzorgvisie Opstellen van woonzorgvisie uitvoeringsagenda en afstemming van de gemeente met woningcorporaties, zorgorganisaties, welzijnsorganisaties en seniorenorganisaties (beleidsterreinen: wonen en sociaal domein (bestuurlijk en ambtelijk))
Stimulerende leefomgeving	
<u>Kartrekkers:</u> Gemeente & wijk- en dorpsraden	Wandel en fietspaden Inventarisatie van wandel- en fietspaden die door de gemeente in de komende x jaar in het kader van verkeersveiligheid worden aangepast en waar nodig uitgebreid.
<u>Kartrekkers:</u> Stichting Toegankelijk Land van Cuijk & gemeente & wijk- en dorpsraden	Onveilige verkeerssituaties In beeld brengen van onveilige verkeerssituaties (jaarlijkse schouw) <i>*i.s.m. anderen</i>
<u>Kartrekkers:</u> Gemeente/ Rijkswaterstaat/Provincie; Stichting Toegankelijk LvC; Sociom en GGD, KBO, WO LvC	Mobiliteitsvisie, planontwikkeling en uitvoering Actieve betrokkenheid bij de formulering van de gemeentelijke mobiliteitsvisie en planontwikkeling (en uitvoeringsplan); Naleving van beleidsafspraken
<u>Kartrekkers:</u> Gemeente & wijk- en dorpsraden, “coöperaties” en buurtverenigingen	Ontmoeten buiten Een groene omgeving & mogelijkheden tot buiten elkaar buiten te ontmoeten (bankjes + goede toegankelijkheid) waarbij veiligheid een aandachtspunt blijft.
<u>Kartrekkers:</u> Gemeente & wijk- en dorpsraden, sport en cultuur coaches, sportverenigingen, KBO, WO LvC e.a.	Beweegvriendelijke omgeving Creëren van een beweegvriendelijke omgeving (kunstroutes, beweegroutes, winkelroutes, beweegtuinten, enz.). Ontwikkel een lokaal gedragen gebruiksstrategie.
Ondersteuning en preventie	
<u>Kartrekkers:</u> Sociom i.s.m. WO LvC, KBO, zorgorganisaties.	Aanbod van diensten en ondersteuning Informatie verstrekken over aanbod van diensten en ondersteuning op laagdrempelige bijeenkomsten (bijv. fittest dagen) in alle kernen. Thema's: bijv. wet- en regelgeving, Hoe vraag ik om hulp/Hoe leer ik om hulp te vragen, Domotica, Positieve gezondheid, Voorzorgcirkels, Valpreventie. <i>*Gemeente faciliteert (geld en menskracht)</i>
<u>Kartrekkers:</u> Sociom i.s.m. WO LvC,	Preventief huisbezoek Contact leggen met moeilijk bereikbare groepen: 70/75+

KBO, zorgorganisaties	inwoners die niet zelf de regie pakken (zorgmijders), eenzamen. Verzoek aan gemeente om brieven te versturen. <i>*Gemeente faciliteert voor basis administratie.</i>
<u>Kartrekkers:</u> Gemeente (sociaal domein), Verenigingen (sport en cultuur)	Preventie van dementie Toevoegen van informatie over preventie van dementie aan de dementieketen. Aansluiten bij bestaande campagne 'Wij zijn zelf het medicijn'.
<u>Kartrekkers:</u> Gemeente i.s.m. relevante stakeholders	Aanpak van eenzaamheid Werken volgens de pijlers uit wegwijsaanpakeenzaamheid.nl van Movisie: preventie; verhoogd risico om te vereenzamen; lichte tot matige vereenzaming; Ernstige vereenzaming
<u>Kartrekkers:</u> WO LvC i.s.m. lokale organisaties, KBO, gemeente, Sociom en GGD, e.a.	Inventarisatie van preventie activiteiten Opstellen van een plan van aanpak rondom preventie-activiteiten en voorlichting inclusief een inventarisatie van activiteiten, mogelijkheden en wensen zowel formeel als informeel.
<u>Kartrekkers:</u> WO LvC i.s.m. lokale organisaties, KBO, gemeente, Sociom, GGD	Coördinatie subsidiemogelijkheden preventie Coördinatie rondom subsidiemogelijkheden en -aanvragen (meerjarenprogramma, subsidies aanvragen die je nodig hebt, juiste afstemming met/binnen gemeente).
<u>Kartrekkers:</u> WO LvC, KBO, gemeente i.s.m. aanbieders van workshops en/of eetactiviteiten	Gezonde voeding In kaart brengen en opzetten van kookcursussen/ workshops (LvC dekkend) om onderbouwde en eenduidige informatie/ lesstof te geven over gezonde voeding voor ouderen <i>* GGD levert kennis</i>
Toegankelijk maken van informatie	
<u>Kartrekkers:</u> Gemeente, Biblioplus, WO LvC, KBO	Fysieke informatie punten via dorpshuizen Maak een plan en onderzoek de mogelijkheden en de kosten die verbonden zijn aan het opzetten van fysieke infopunten (met passende openingstijden) in de kernen en het trainen van vrijwilligers voor assistentie bij het vinden van (digitale) informatie (over o.a. activiteiten, diensten, ondersteuning)
<u>Kartrekkers:</u> Webmaster(s), buurtverbinders	Integratie van digitale informatie 'Samen' websites De digitale platforms van organisaties zo mogelijk verbinden (samenlandvancuijk) en up to date houden. Onderlinge verwijzing is wenselijk.
<u>Kartrekkers:</u> Gemeente, BiblioPlus	Digitale vaardigheid Uitbreiden van huidige cursussen digitale vaardigheid & opstarten van Klik en Tik cursussen (Gassel, Haps, Overloon, Vierlingsbeek, Oeffelt, Madeleine)

APPENDIX 3: Aanbevelingen met hoge prioriteit niet direct onder ‘welzijn’ vallend

De onderstaande actielijnen en onderwerpen werden als zeer belangrijk gezien door de werkgroepen en het bestuur van Welzijn Ouderen Land van Cuijk. Zij ressorteren niet direct onder ‘welzijn’, en de kartrekkers zijn andere organisaties. Welzijn Ouderen Land van Cuijk behoudt zich het recht voor deze onderwerpen te signaleren/agenderen en te volgen.

<u>Actielijnen:</u> Wonen, Informatie <u>Kartrekkers:</u> KBO, Sociom, i.s.m wooncorporaties etc.	Wonen: Sleutel tot Langer Thuis <i>Dit is een lopend project is, maar het is nodig dat er meer informatie gegeven wordt aan ouderen over dit project en de rol van de woonadviseurs.</i> Actie: Voortzetting en uitbreiding van het project Sleutel tot Langer Thuis (LvC breed), inclusief informatie over het doen van een huistest en uitgebreid met een energie/duurzaamheids-scan. Inzetten van woonadviseurs. <i>*Gemeente: aanvullende financiering</i>
<u>Actielijnen:</u> Alle 7 actielijnen, Informatie <u>Kartrekker:</u> Gemeente	Positieve gezondheid Actie: Inzetten op informatieverstrekking over positieve gezondheid <i>*Samen met anderen (o.a. GGD, WO LvC, KBO, Verenigingen)</i>
<u>Actielijn:</u> Informatie <u>Kartrekker:</u> Sociom	Sociale kaart <i>Dit is een lopend project. Er is een noodzaak om zowel aan ouderen (en alle andere burgers) als aan professionele hulpverleners een overzicht beschikbaar te stellen van organisaties en hun aanbod van diensten, ondersteuning en activiteiten in het sociale domein in de gemeente Land van Cuijk.</i> Actie: Er wordt gewerkt aan digitale informatie platforms (SamenBoxmeer, SamenCuijk, SamenGrave, SamenMill, SamenStAnthonis) door betrokken vrijwilligers, buurt- en dorpsverbinders. Bestaan van de websites moet ook bekend gemaakt worden via krant, dorpskrant etc. <i>*Gemeente/Sociom faciliteert (geld en mankracht)</i> <i>*Samen met WO LvC, KBO, zorgorganisaties</i>
<u>Actielijn:</u> Leefomgeving <u>Kartrekkers:</u> Gemeente & wijkagenten, wijk- en dorpsraden e.a.	Veiligheid Gevoel van veiligheid bevorderen d.m.v. buurtpreventie-apps, meldpunt voor discriminatie
<u>Actielijn:</u> Leefomgeving <u>Kartrekkers:</u> Ondernemers, Gemeente, wooncoöperaties	Stimuleren en in stand houden van leefomgeving • Een bewustwordingscampagne om inwoners in de kernen te stimuleren om lokaal te kopen • Aantrekkelijk maken voor kleine ondernemers om in de kleine kernen zich te vestigen. Bijv. door aanbod van flex- werkruimtes.